

N:o 49.

Ank. till Riksd, kansli den 24 mars 1905, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af byggnadstomter å kronopark vid Nattavara järnvägsstation i Norrbottens län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (n:o 53) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 20 sistlidne januari, föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att vid Nattavara järnvägsstation i Gellivare socken af Norrbottens län af där belägna kronopark ett område af omkring 14 hektar måtte i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af öfverjägmästaren N. Sjöberg upprättad regleringsplan från kronoparken afskiljas och med undantag af den mark, som kunde finnas erforderlig för utvidgning af det nuvarande järnvägsområdet, försäljas i enlighet med bestämmelserna i kungl. skrifvelsen till domänstyrelsen angående försäljning af åtskilliga kronoegendomar m. m. den 23 maj 1902;

dels ock att köpeskillingarna för tomterna måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till ofvanberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»I underdånig skrifvelse den 29 december 1903 har domänstyrelsen anfört följande.

Efter det Lars Anton Nilsson, Alfred Svensson m. fl. i Nattavara med förmälan, att personer, som hade fast sysselsättning vid Nattavara järnvägsstation, uppfört åt sig mindre bostäder å kronojord invid stationen samt att många andra önskade uppföra boningshus åt sig å samma plats, hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län gjort framställning om tomtupplåtelse vid nämnda järnvägsstation till byggnad af enskilde, hade Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, med bifogande af vederbörande skogstjänstemäns och afvittringsstyresmans yttranden i ärendet, öfverlämnat berörda framställning till domänstyrelsen. Med anledning häraf hade styrelsen, då, vid det förhållandet att, enligt hvad afvittringsstyresmannen upplyst, den för tomtupplåtelse af sökandena afsedda marken invid Nattavara station vore belägen på kronopark, det syntes för den allmänna rörelsen i orten vara behöfligt, att utrymme för enskildes bosättning här bereddes på kronoparken, låtit genom öfverjägmästaren i distriktet N. Sjöberg upprätta plan för tomtupplåtelse, enligt hvilken plan tillsammans 60 tomter blifvit utlagda å kronoparkens område på ömse sidor om stationsområdet och järnvägen, innehållande tillhoppa 9,44 hektar, hvarjämte gator af 12 meters bredd, innehållande 3,0948 hektar, och tre särskilda områden om tillhoppa 1,24 hektar för gemensamt behof utlagts, likaledes på kronoparken, af hvilken alltså i det hela 13,7748 hektar skulle tagas i anspråk; och hade de boningshus, som redan blifvit uppförda, vid planens uppgörande blifvit, såvidt möjligt varit, inpassade på särskilda tomter. Beträffande behofvet af dessa markupplåtelse från kronoparken hade öfverjägmästaren anfört, att från Nattavara järnvägsstation, belägen 15,7 mil från Luleå och omkring 5 mil från Gellivare, vore under byggnad landsväg förbi den på ett par kilometers afstånd från stationen belägna Nattavara by, med 20 å 30 hemmansägare, till Hackas vid landsvägen mellan Gellivare och Öfver-Kalix belägna by, hvilken väg blefve för samfärdseln i södra delen af Gellivare socken af stor betydelse och kunde antagas tillföra Nattavara station, såsom slutpunkt, en afsevärd rörelse, hvadan utvecklingsmöjligheter för platsen såsom samhälle förefunnes. Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade i afgifvet utlåtande, under framhållande, att platsen låge i närheten af Råne älf och omgäfvades af odlingsbara myrar, som utgjorde fortsättning af den till kolonisation ifrågasatta Koskivara myrmark, på det lifligaste tillstyrkt den föreslagna upplåtelsen, hvilken

enligt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förmenande borde utsträckas att omfatta någon del af närbelägna odlingsmarker, indelade i parceller af lämplig areal.

Med erinran, att den af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ifrågasatta upplåtelsen af odlingslägenheter å kronoparken lämpligast syntes böra anordnas särskildt utan samband med nu förevarande fråga, har domänstyrelsen för egen del i underdånighet hemställt, att ifrågasvarande, vid Nattavara järnvägsstation belägna, å den af öfverjägmästaren Sjöberg upprättade regleringsplan upptagna område om 13,7748 hektar af där belägna kronopark måtte från kronoparken afskiljas och med undantag af den mark, som funnes erforderlig för anordnande af gator m. m., fördeladt i tomter för bebyggande i enlighet med plan, som kunde blifva af Eders Kungl. Maj:t godkänd, åt enskilde med äganderätt upplåtas.

Till följd af nådig remiss har järnvägsstyrelsen den 19 april 1904 i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande och därvid hänvisat till ett utlåtandet bifogadt, af vederbörande distriktsförvaltning afgifvet yttrande, till hvilket järnvägsstyrelsen för egen del förmått sig icke hafva något att tillägga.

Uti detta yttrande har distriktsförvaltningen till en början förklarat, att under förutsättning, att vissa för statens järnvägar erforderliga områden reserverades, från statens järnvägars sida intet syntes vara att invända mot förslaget. Emellertid anmärker sedermera förvaltningen, att intrång i förslaget gjorts å den redan till järnvägen upplåtna marken därigenom, att stationsområdets gränser å den uppgjorda regleringsplanen oriktigt angifvits såsom raka, under det de i verkligheten vore jämnlöpande med järnvägens hufvudspår och i likhet med detta böjda i kurva vid stationens norra ända, på sätt framginge af en vid yttrandet fogad planritning. Distriktsförvaltningen har därefter närmare angifvet vissa områden, som ytterligare vore för järnvägen erforderliga.

Med anledning af hvad sålunda från statens järnvägars sida anförts har domänstyrelsen, till följd af nådig remiss, afgifvit förnyadt underdånigt utlåtande af den 14 december 1904, däruti styrelsen, med öfverlämnande af infordradt yttrande från vederbörande öfverjägmästare, förklarat sig icke hafva något att erinra mot den af järnvägsförvaltningen ifrågasatta ytterligare markupplåtelsen för järnvägens behof.

Jämlikt nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen angående försäljning af åtskilliga kronoegendomar m. m. den 23 maj 1902 har, beträffande till inköpt skogsegendom hörande område, som utan olägenhet för skogs-

skötseln anses kunna afyttras och uppenbarligen är eller vid arrendeuppskattning finnes vara sådant, att för detsamma icke kan påräknas högre arrende än 600 kronor, blifvit bestämdt, att det finge bero af Eders Kungl. Maj:t att efter omständigheterna i hvarje fall förordna, huruvida området borde för kronan bibehållas eller till större eller mindre del försäljas; att, där Eders Kungl. Maj:t funne försäljning af område från inköpt skogsegendom böra äga rum, det finge på Eders Kungl. Maj:t ankomma att för hvarje fall bestämma, huruvida nådiga brefvet den 29 maj 1874, angående försäljning af vissa hemman och lägenheter, eller nådiga brefvet den 25 september 1896, angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtelse från kronans jordbruksdomäner, skulle i afseende å sättet och villkoren för försäljningen tillämpas; samt att vid hvarje försäljning därjemte skulle iakttagas de särskilda bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kunde finna lämpligt att, i allmänhet eller i vissa fall, för försäljningen meddela.

I förevarande fall, där Riksdagens särskilda medgifvande erfordras för upplåtelse af ifrågavarande tomter, hvilka omfatta ett mindre område af en staten tillhörig skogsegendom, synes ett sådant medgifvande lämpligen böra afse, att upplåtelseerna må äga rum i enlighet med bestämmelserna i nyssnämnda nådiga skrifvelse den 23 maj 1902; och torde jag, under förutsättning af bifall härtill, framdeles få underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning frågan om fastställande af regleringsplan.»

Utskottet har icke haft något att emot förevarande framställning erinra och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 24 mars 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
